

2018 jaknikker

2020 neeschudder

ILLUSTRATIE: HEIN DE KORT VOOR HET FINANCIËLE DAGBLAD

ENERGIE

Toekomststrategie olie- en gasbedrijven blijkt sterk regionaal ingegeven

Deze zomer is een les in nederigheid geworden. Nederigheid over het kunnen volhouden van een langdurige andere gedragsdiscipline, zonder te vervallen in politiestaatchtige controlesystemen. Nederigheid over de kennis die in de afgelopen maanden is opgedaan over de verspreiding van het coronavirus. Zie de huidige ervaringen van Oost-Europese landen, die dachten dat ze de eerste golf behoorlijk goed door waren gekomen en daardoor, net als vele staten in de Verenigde Staten, te vroeg overgingen tot de orde van de dag. Maar ook nederigheid over het herstel van de olievraag.

TRAAG HERSTEL

Wellicht door de grote duikeling van de olieprijs begin maart zijn de internationale oliebedrijven sneller begonnen met het herwaarderen van hun activiteiten en het aanpassen van hun strategie dan bedrijven in andere sectoren. Die andere bedrijven zagen de gevolgen van de pandemie pas met enige vertraging in de boeken verschijnen en geloofden wellicht in een korte crisis.

Het herstel van de economie verloopt op veel punten trager dan gehoopt. De onzekerheid over de uitwerking van plaatselijke en regionale beperkende maatregelen blijft groot.

Deze onzekerheid zien we terug in de reflecties op de toekomstige (lagere) olie-

➤ **Prognose vraag olie naar beneden bijgesteld**

➤ **Pas in 2021 wordt herstel verwacht**

➤ **Olie- en gasindustrie past strategie aan**

prijs van verschillende marktpartijen. Maar we zien het ook terug in het drastisch herijken van de investeringsplannen en in de prognoses over het herstel van de olievraag. Over dit herstel zijn twijfels, de vraag zal volgens de meest recente verwachtingen veel langer beneden het niveau van eind 2019 blijven hangen.

REISBEPERKINGEN

De mobiliteitssector, zoals het wegvervoer en de luchtvaart, vertegenwoordigt immers zo'n 57% van de vraag naar olie (benzine, diesel en kerosine). Bovendien zorgen allerlei lokale en internationale reisbeperkingen, ondanks de versoepelingen, voor een lagere vraag dan in de voorgaande jaren.

In 2019 was de vraag naar olie zo'n 100 miljoen vaten per dag. In 2020 zal de olievraag uitkomen op ongeveer 92 miljoen vaten per dag en pas in 2021 zal de vraag herstellen naar 97-99 miljoen vaten per dag. Ijs en weder dienende.

In de Verenigde Staten is de olieproductie, na het dramatische tweede kwartaal, nu aan het herstellen. Maar de productie blijft vooralsnog 2 miljoen vaten per dag onder het hoge niveau van 13 miljoen vaten per dag van afgelopen februari.

Ook de productie van de Opec-landen (Opec) en hun partners (Opec-plus) neemt weer voorzichtig toe, na de ongekende productiebeperking van meer dan 10 miljoen vaten per dag sinds april van dit jaar.

De kwartaal- en halfjaarberichten van

de internationale oliebedrijven spreken boekdelen. Er is zowel door Amerikaanse als Europese oliebedrijven flink afgeschreven op hun bezittingen. Verder zijn de investeringen drastisch teruggeschoefd. De afschrijvingen zijn gebaseerd op een neerwaarts aangepaste inschatting van de langetermijnolieprijs. Daardoor moesten zij flink afboeken op hun meest marginale productie. Denk daarbij aan de Canadese teerzanden en andere meer kostbare ontwikkelingen uit de periode van voor 2008.

MINDER INVESTERINGEN

De investeringen in olieproductie zijn volgens het Internationaal Energieagentschap (IEA) sinds 2013, met een lichte tussentijdse opleving in 2017 en 2018, afgenomen van \$4000 mrd naar \$2500 mrd in 2020.

Tegelijkertijd betekent dat geen afscheid van het investeren in olie en gas, zoals blijkt uit het groeiend enthousiasme van verschillende internationale oliemaatschappijen, inclusief enkele Europese, voor het ontwikkelen van het Guyana-Suriname bassin, dat past binnen de bijgestelde langetermijnolieprijs.

De Europese olie- en gasbedrijven benadrukten in hun halfjaarberichten een grotere urgentie voor het verleggen van hun investeringsstrategie richting hernieuwbare energie. Vooralsnog richten deze plannen zich vooral op de Europese Unie, waar verregaande beleidsplannen op het gebied van klimaat en energie zijn ontwikkeld voor 2050 en waar deze bedrijven onderdeel van willen zijn.

In deze plannen is er in de toekomst weinig ruimte voor olieproducten voor de mobiliteitssector en zullen de olie- en gasbedrijven hun markten moeten verdedigen door lokaal een radicalere omslag te maken. Vooral offshore-activiteiten en conversie naar waterstof en andere producten liggen dicht bij hun huidige competenties.

In China lijkt de olie-industrie schoorvoetend naar vermindering van koolstofvoetafdruk te bewegen

In andere landen ligt de nadruk van het klimaat- en energiebeleid nadrukkelijk anders. In de Verenigde Staten richt het onderzoek zich onder meer op het gebruik van andere materialen en technieken om het energieverbruik te reduceren en de uitstoot van CO₂ flink te verminderen zonder aan de fundamentele van de activiteiten te morrelen. Ook in het Midden-Oosten denken enkele bedrijven aan het langetermijnvoortbestaan en het bedienen van nieuwe markten.

In China lijkt de olie-industrie heel voorzichtig richting vermindering van de koolstofvoetafdruk te bewegen, al was het maar om het internationale profiel wat op te poetsen. Daar ligt de nadruk in het oliebeleid echter veel meer op voorzieningszekerheid dan op het gelijktijdig verminderen van de CO₂-uitstoot.

De pandemie legt plotseling interessante verschillen in de toekomststrategie van de grote internationale oliemaatschappijen bloot. De grote internationale ondernemingen trekken daarbij verschillende conclusies over de koers van de onderneming op lange termijn. Afhankelijk van de thuishaven, bestaat er kennelijk een andere samenwerking tussen overheidsbeleid, investeerders en de ondernemingen.

Coby van der Linde is directeur van Clingendael International Energy Programme. Reageer via expert@fd.nl.

